על שני דפין. כלפין של ספר תורה העשויין עמודים: כתב אות אמת ומחקה. על המים וחזר וכתב אות שלאחריה ומחקה עד שהגיע לאות כולה פסול דכתיב "את כל התורה" עד שתהא כולה כתובה בספר לעצמו דכתיב "ועשה לה" לעצמה: מחיקה נמי. דכתיב לעצמה תורה אור

[גיטין כ:] לעצמה ניכר המחיקה שהיא לעצמה: השקה בסיב. שהוא חלול כדרך שהתיעוקים עותין: שיש עמה אלה. לכתיב בחדא מיניה "בשבועת האלה" ולקמיה מפרש היכי דמי: משביעני עליך. בשם ומזכיר שם: שלא נטמאת. שלא תאמר אמת שלא נטמאת הייט שבועה א) שלוין עמה אלה: שאם נטמאת יבואו בך. המים לגבות בתן ס' והייט אלה: אמל לבא אלה לתוריה קיימת בי. שבועה ואלה יש כאן (שמיני) על האשה וקרא כתיב "בשבועת האלה" שהשבועה של אלה: משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך. דאיכא * (ה) שבועה שבועה ליכא - על האשה וקרא כתיב "והשביע את האשה": משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך. משביעני עליך שיהא אמת מה שאמרת בפניו שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך המים דקיימא שבועה: אלה שלא נטמאת אלה אמן על האלה וכו'. לך הולכה לכפול: אלוסה ונשואה. על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זעות של אירוסין אע"פ שלא היה בו קיום, ומכאן לגלגול שבועה מן התורה: שומרת

שבועה שיש עמו אלה כו'. מסרס"ל

[פי' נתן סיב במים וכלא סיב למים כמין ספוג ונתן סיב בפיה ומוצצת למים. ערוך ערך סב ב]

שתחול: מתני' אמן על האלה וכו'. לך הולכה לכפול: אלוסה ונשואה. על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זעות של אירוסין אע"פ שלא היה בו קיום ומכאן לגלגול שבועה מן התורה: שומרת

אמר רבא אלה לחודה קיימא ושבועה לחודה קיימא? אלא אמר רבא "משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך" אמר רב אשי אלה איכא שבועה ליכא? אלא אמר רב אשי "משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך": מתני' *"על מה היא אומרת" אמן אמן? *אמן על האלה, אמן על השבועה, אמן מאיש זה, אמן מאיש אחר, אמן שלא שטיתי: ארוסה ונשואה ושומרת

הגם (גיטין דף כה.) אבל דמי לברירה דמייתי בבבל מערבין (עירובין דף נז.) שתי נשים שלקחו קיניהן בעירוב לו שנתנו דמי קיניהן לכהן ליזה שילה יקריב חטאת ולו זה שילה יקריב עולה אע"ג דהוכרו מתחילה דמי כל אחת לא אמרי' זו מתכפרת במה שנקח מדמי חבירתה לו שתי קינין של אחת יקריב כולן לעולה ושל חבירתה לחטאת א"ל דאמרי' ברירה ואע"ג דדחי ליה התם כשהתנו מיהו חזינן דקא מייתי לה אשאר ברירות אלמא דליכא לאיפלוגי בין ברירה שהוכרה מתחילה לשאר ברירות וכן בפ' הוליקו לו (יומא דף נה.) דמייתי מתני' ר' יהודה אומר לא היו מביאין שופרות לקיני חובה מפני התערובות ומסיק משום הערובות דמי חטאת שמתה בעליה וקא פריך ובברור ד' זוזי ובשדי במיא והכך ליסתרו ר' יהודה ליה ברירה מגלן ומייתי ההיא דהליקה יין מבין הכותים ומסיק מדתני מיו אלמא דמדמי ברירה דלמא כא חכם למזרח אע"ג דליכא היכרא מעיקרא לברירה דלרבנן זוזי דהוכר מעיקרא א"כ רבא מאי קא מבעיא ליה דלא פשיט מהני ומהא נמי דתנן בפ' בתרא דמס' מעילה (דף כא:) פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהגיע הראשונה מעל דברי ר"ע וחכ"א עד שיוציא את כל הכיס אלמא לר"ע אית ליה ברירה כי האי גוונא דאמר בפרוטה ראשונה הוברר הדבר שפרוטה ראשונה שעלתה בידו היא היתה של הקדש שנפלה מיהא לא איתברור לן התם במאי פליגי ומהא נמי ליכא למפשט דמייתי בבכורות (יומא דף נה:) אהא ובברור ד' זוזי דתניא בתוספתא דמעילה (פ"ח) זיר שהפרים משות ואמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי ונתערבו הרי לוקח בהן ג' בהמות בין ממקום אחד בין משלשה מקומות "מכלל דמי חטאת וכו' ודוקא בכי האי גוונא שרי אבל ליקח שלש המעות וליקח בהן בהמה לחטאת ועימא הוברר הדבר דאלו הוו דמי חטאת לא אמרי' מיהו מכל הני הוה מצי רבא למיפשט ועוד תימה מי אית לן למימר ברירה כי האי גוונא התם כן כל התערובות שבעולם יחזור ויחלק משום ברירה ועוד אמאי לא פשיט ליה מפרק קמא דרתם השנה (דף יג:) דקיימא לן דיש בילה לשמן ויין ממלא דאין ברירה בדבר לא ובפרק התערובות (זבחים דף פ.) מייתי ליה פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן לגוחים של חטאת שנפל *לתוך מים וכו' וגרלה דהכא קא מבעיא ליה מי אמרינן לא קפיד קרא אלא לאחיקה מן המגילה שהיא נכרת לתוך המים שלה אבל לתוך שם אחד איכא למימר כל חדא שחיא מים דלאו דידה לאו מחיקה נכרת היא חזר וחלקן הרי מים של כל אחת ניכרין מי אמרינן ברירה וכו' הרי הוברר מימיה מי דילמא אין ברירה כלומר ברירת מים בשעת מחיקה בעינן אבל על הערובות דיו של כתב המגילה לא קפידינן שהרי בשעת מחיקה בטל הכתב ולא תלי מילתא אלא במחיקה לתוך מים המבוררין לגרכה וקא מבעיא ליה מי מיא לא בדקי לה משום דלא נמחקה בהלכתה מי משום דטהורה היא: **בעי** רבא השקה בסיב מהו: ליכא למיפשט מהא דאמר רבא בפרק ערבי פסחים (פסחים דף קמו:) כרכן בסיב אף ידי מצה לא יצא אלמא אין דרך אכילה בכך דהתם מפסיק הסיב בין המצה ובין פיה הבליעה אבל הכא דלא מפסיק קא מיבעיא ליה: **על** מה היא אומרת אמן אמן. בפרק אליעזר דמסכת שבועות (דף כט:) כל הטעונה אמן כאילו מוציא שבועה מפיו ובפרק שבועת העדות (שם דף לו.) אמן יש בו שבועה ויש בו האמנת דברים: [שיד לפ"ב] *אמן שלא אמרת. ירושלמי לא שהיה ר"מ אומר המים בודקין אותה מעכשיו אלא המים פקודים בה לכשתטמא המים בודקין אותה למפרע: שומרת

א) אולי ל"ל ואלו שפופרת ממש קאמר אלא דומה לשפופרת. ב) ר"ל ביאמות דף מ מתייני בהקשה דלרובה ממש ונכנסה לתוכה ולא נעבלה ע"ש. ועי' בתוס' קדושין כו ע"ב ד"ה פ"ג.

עין משפט נר מצוה

כוד א מיי' פ"ג מה' סוטה הל"מ.

מה ב מיי' שם הל"ו:

כו ג ד ה ו מיי' שם הל"כ יא:

מז ז מיי' שם הל"י:

מגדנ

סדרה מ"ז טעות בגוזרא:

* נכתבת ומחקת כ' סולה

* נ"ל תקיית סולה

גירסת רש"ל ולאו דוקא.

תוספות שאנץ

על שני דפין פי' כדפין של ספר תורה שקורין קלנייש בלע"ז. פסולה ומיירי שאינן מחוברין יחד אבל אם הן מחוברין השני דפין שפי' קרי' ליה ספר אחד. השקה בסיב שהיא חלולה כדרך שהתינוקות שותין בבבעולי קנבוס ל"ה. יש ספרים דגרסי בסיב או בשפופרת מרא כעין קליעה שעושין נקבים כמין סל ל) ולאו דוקא לשפופרת: מתני' אמן שלא שטיתי אלוסה ונשואה על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין ואע"ג דלא היה בו קיומי ומכאן מסקי' דגלגול שבועה מן התורה. ומאקדמוני לה התם ב) לפילתא אחריתי שפיק גלגול שבועת מאמן מאיש זה אמן מאיש אחר: ולא מאחר שתתגרש ותסתר לאחר ואחר כך יחזירנה ת"ג ואפי' לר' מאיר דאמר מתנה על העתיד ונתמאנת בגירושה ראשונה נאסרת עליו לחזור לו אלא א"כ נשאת על ידי קידושין דכי כתיב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה וגו' לאחר קידושין ונישואין כתיב כדכתיב והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה האיש האחרון ל"ה.ואית דגרסי ולא מאחר שתתגרש ותנשא לאחר ול"נ דכיון דאין האיש מנקה מעון דלוקה משום לאו דלא יוכל ואין קידושין תופסין בה אין המים בודקין את אשתו. אבל קשה הכא משמע כיון שהיא נרושה לא נאסרה בזנות על בעלה אם יחזירנה. ותימה דפ"ק דמגילה [דף טו] קאמר נבי אסתר וכאשר אבדתי סבית אבא כך אבדתי מסך דעד עכשיו באנגס ועכשיו ברצון ואמאי לא נרשה מרדכי כראיתא הכא. וי"ל משום דגם צריך עדים והיה ירא מרדכי פן יודע הדבר לאחשורוש וכ"ה לא נרשה וכן פי' בפ"ק דמגילה.

מגדנ

תיקו

נוטא

ב' שבועות (באמרכל ה': ב, כא) האמורות בסוטה זאת

נוטא/מגדנ

עטיונות דבסיר ב'כ' ואי שבועה ט"ו דאמר אלה

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה שלא נטמאת וכו' שבועה שלין עמה. מלא שלין נטמאת. וכ"כ שם כל"ל. רש"ל:

ל"ל מחלל

[ל"ל לתוכה]

[ל"ל לתוכה]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה משביעני וכו' שבועה של אלה: [illegible]

קדושין כה: יבמות מה. [פירוש כגון דכיון דפיקו כל אחת דמשיב בכולא מן חד אמן יתירה תמלא בתוס' יבמות מה. ד"ה שומרת ותוס' קדושין כו: ד"ה אמן]

ולא אמרינן דשמא אות' שהקריב כולה חטאת שמא שלא לא איפכא משום דאמר ברירה כו'. מהרש"ל

[illegible]